Danıştay 8. D., E. 2023/6566 K. 2024/474 T. 8.2.2024

T.C. Danıştay Başkanlığı - 8. Daire
Esas No.: 2023/6566
Karar No.: 2024/474
Karar tarihi: 08.02.2024
Belgeyi Lexpera'da Görüntüle

T.C.

D A N I Ş T A Y

SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2023/6566

Karar No : 2024/474

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) : ... Kaymakamlığı

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU :... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... gün ve E:... , K:... sayılı kararının, temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Özel öğretim kurumunda matematik öğretmeni olarak çalışırken, 5580 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca çalışma izni iptal edilen davacı tarafından, çalışma izninin iptaline ilişkin işlemin kaldırılması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin ... tarih ve ... sayılı Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; davacının çalışma izninin iptaline ilişkin işlemin kaldırılması talebiyle 02/01/2023 tarihinde idareye başvuru yaptığı, idarece otuz günlük süre içerisinde cevap verilmemesi üzerine 01/02/2023 tarihinde zımni ret süresinin dolduğu, buna göre, anılan tarihten itibaren altmış günlük dava açma süresi içerisinde en geç 03/04/2023 (sürenin son günü olan 02/04/2023 tarihinin hafta sonuna denk gelmesi nedeniyle) tarihinde dava açılması gerekirken, dava açma süresini canlandırma olanağı bulunmayan 04/07/2023 tarihli işlem üzerine 17/07/2023 tarihinde açılan davanın süre aşımı nedeniyle esasının incelenmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle davanın süre aşımı nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi kararının özeti: İstinaf başvurusuna konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davacı tarafından, kararın hukuka aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "Dava Açma Süresi" başlıklı 7. maddesinde, dava açma süresinin özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştay'da ve İdare Mahkemelerinde altmış gün olduğu; idari uyuşmazlıklarda bu sürenin yazılı bildirimin yapıldığı tarihi izleyen günden başlayacağı hükmüne yer verilmiş; Kanunun "İdari Makamların Sükutu" başlıklı 10. maddesinde ise, "1. İlgililer, haklarında idari davaya konu olabilecek bir işlem veya eylemin yapılması için idari makamlara başvurabilirler. 2. Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır. İlgililer otuz günün bittiği tarihten itibaren dava açma süresi içinde, konusuna göre Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine dava açabilirler.Otuz günlük süre içinde idarece verilen cevap kesin değilse ilgili bu cevabı, isteminin reddi sayarak dava açabileceği gibi, kesin cevabı da bekleyebilir. Bu takdirde dava açma süresi işlemez. Ancak, bekleme süresi başvuru tarihinden itibaren dört ayı geçemez. Dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, otuz günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açabilirler." düzenlemesine; aynı Kanunun "Üst makamlara başvurma" başlıklı 11. maddesinde;" 1. İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur. 2. Otuz gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.3. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır." hükümlerine yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Yukarıda yer alan hükümlerden anlaşıldığı üzere; kişilerin, haklarında daha önce idarece tesis edilmiş herhangi bir işlem olmaksızın, idari davaya konu olabilecek yeni bir işlem veya eylemin yapılması için yapılan başvuru neticesinde tesis edilen işlemin 10. madde kapsamında yapılmış başvuru olduğu ve dava açma süresinin de, bu başvuru üzerine tesis edilen işlemin tebliğinden veyahut da zımnen ret işleminin oluştuğu tarihten itibaren başlayacağı; kişilerin haklarında daha önce tesis edilmiş işlem olmakla birlikte, idari dava açılmadan önce işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi yada yeni bir işlem yapılması amacıyla yaptıkları başvurunun ise, 11. madde kapsamında yapılmış başvuru olduğundan, dava açma süresinin de anılan maddede belirtilen esaslara göre hesaplanması gerekmektedir.

Bir başka deyişle; Kanun'da, her iki başvuru yolunun da ayrıntılı düzenlenmek suretiyle birbirlerinden farklı usullere bağlandığı görülmekte olup; 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında, idareden ilk defa bir işlem tesisi talep edilmesi için yapılan başvurunun, her zaman yapılabileceği -bunun için herhangi bir sürenin öngörülmediği- idarece cevap verilmemesi veya başvurunun reddi halinde dava açma süresinin başlayacağı, ancak; idarece tesis edilmiş bir işlemin kaldırılması, iptal edilmesi veya geri alınması gibi

taleplerle yapılan başvuru için, kanun koyucunun bir süre öngördüğü, buna göre; iptali, geri alınması veyahut da kaldırılması istenilen işleme karşı, genel dava açma süresi içinde başvurunun yapılması ve bu başvurunun zımnen veya açıktan reddi halinde süresi içinde dava açılması gerektiği açıktır.

Dolayısıyla; ilgililerin dava açmadan önce yaptıkları başvurunun içeriği (talebinin mahiyeti), başvuru öncesinde idarece tesis edilmiş herhangi bir işlemin bulunup bulunmadığı hususlarına bakılarak başvurunun niteliğinin belirlenmesi gerekmekte olup; buna göre usuli işlemlerin yürütüleceği izahtan varestedir.

Öte yandan; ilgililer hakkında tesis edilen idari işlemlere ilişkin olarak, yeni bir hukuki duruma dayanılarak, bu hukuki kazanımların hukuki sonuçlarından yararlanmak amacıyla yaptıkları başvuruların ise, 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi yerine, 10. maddesi kapsamında değerlendirilmesinin kabulü gerekeceği, bu durumda da başvurunun reddi veya zımnen reddi halinde 60 günlük dava açma süresi içinde iptal davası açılabileceği tartışmasızdır.

Bununla birlikte, yeni hukuki durumdan yararlanmak için 10. madde kapsamında yapılan başvurunun reddi halinde, süresinde dava açılmamış ise, hukuki durumda herhangi bir değişiklik olmaksızın aynı madde kapsamında yeniden başvuru yapılarak dava açma süresinin ihya edilmesinin olanaklı olmadığı, aksi yorumun kabulü halinde, Kanunla getirilen dava açma sürelerinin bir anlamı kalmayacağı ve idari işlemlerin her zaman dava tehdidi altında kalacağı sonucuna varılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı özel okulda matematik öğretmeni olarak görev yapmakta iken hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca "silahlı terör örgütüne üye olma" suçundan ceza davası açılması nedeniyle 5580 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca çalışma izninin iptal edildiği, hakkında açılan ceza davası sonucunda, ... Ağır Ceza Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararıyla; "1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ile cezalandırılmasına" ve "hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına" karar verildiği, bunun üzerine davacının 02/01/2023 tarihinde idareye başvuruda bulunarak çalışma izninin iptaline ilişkin işlemin kaldırılmasını talep ettiği, söz konusu başvurunun ... tarih ve ... sayılı Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü işlemi ile reddedilmesi üzerine, anılan işlemin iptali istemiyle 17/07/2023 tarihinde bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta; dava açılmadan önce davacı hakkında idarece tesis edilen bir işlemin bulunduğu, davacı tarafından da bu işlemin kaldırılmasının istenildiği, Mahkemece, davacının başvurusunun lafız itibariyle 2577 sayılı Kanun'un 11. maddesi kapsamında bir başvuru olduğu değerlendirilerek karar verilmiş ise de; davacının çalışma izni onayının iptaline ilişkin işlemin gerekçesinin, hakkında açılan ceza davası olduğu, ancak; davacı tarafından yapılan 02/01/2023 tarihli başvuruda, yapılan ceza yargılamasında hakkında "hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği" belirtilerek işlemin kaldırılmasınının istenildiği görüldüğünden, davacının yeni hukuki bir duruma dayanarak idareye başvurduğunun, bu haliyle anılan başvurunun, 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesi kapsamında yapılan bir başvuru olduğunun kabulü gerekmektedir.

Bu itibarla; 2577 sayılı Kanun'un 10. maddesinin 2. fıkrasında yer alan; dava açılmaması veya davanın süreden reddi hallerinde, otuz günlük sürenin bitmesinden sonra yetkili idari makamlarca cevap verilirse, cevabın tebliğinden itibaren altmış gün içinde dava açılabileceği kuralı dikkate alındığında; davacının 02/01/2023 tarihli başvurusunun ... tarih ve ... sayılı Küçükçekmece İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü işlemi ile reddedilmesi üzerine 17/07/2023 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunmamaktadır.

Dolayısıyla; uyuşmazlığın esası yönünden inceleme yapılmak suretiyle karar verilmesi gerekirken, süre aşımı nedeniyle davanın esasının incelenemeyeceği yolunda verilen ret kararına karşı yapılan istinaf kanun

yolu başvurusunun reddine ilişkin bölge İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanun'un 49. maddesine uygun bulunan temyiz isteminin kabulüne,

2. ... Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ... gün ve E:... , K:... sayılı kararının BOZULMASINA,

3.Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın yukarıda belirtilen Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesine gönderilmesine, kesin olarak 08/02/2024 tarihinde oybirliği ile karar verildi.